Сарсын—ССРС Верховнай Советыгар быыбар

БУКА БАРЫ — БЫЫБАРГА!

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоhуҥ!

САНТА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Хаhыат 1931 сыл ааҕыллыыр ыйтан тахсар

№ 27(5227) | 1979 сыл. Кулун тутар 3 күнэ СУБУОТА | Сыаната 2 харчы.

Художник Ф. Бойтов «Совет былааһа—дьиҥ нааҕ народнай!» диэн плаката. «Плакат» издательство.

ССТА фотохроникатан

Олохпут өссө уйгуланарын иһин

Сарсын — ССРС опус ыҥырылаах Верховнай Советыгар быыбар күнэ. Дойду, норуот олоҕор бу сүҥкэн суохталаах событиены биһиги ороЙуоммут үлэһиттэрэ, советскай норуот бүттүүнүн курдук, үрдүк политическай уонна үлэҕэ орэ-котоҕуллуу быһыытыгар-майгытыгар көрсөллөр. Карл Маркс аатынан совхоз коллектива, 1978 сылга Бүтүн Россиятаабы социалистическай куоталаһыыга кыайыылаах-ааҕынан тахсан, РСФСР Министрдэрин Советын уонна Профсоюзтар Киин Советтарын хаһаҥнаах сылдьар Кыһыл знамяларынан наҕараадаланна. Суоһуттан үүтү уонна эти ылыыны итэҕэйэ соҕотуоҥкалаһыыны эмиэ эрдэликтэр эмиэ эдьэҕэн өгөрдүлэр. Совхозтар кэккэ отделениелара, фермалара, ороЙуон үүтүс производственнай тэриллэлэрэ 1979 сылы тэрээһиннэхтик саҕалаатылар, тохсуннуутаабы-олуннуутаабы сорудахтарын ситиһиилээхтик толордулар.

Быыбардарга бэлэмнээнин сир ахсын үчүгэй тэрээһиннэхтик, үрдүк идэйэлэй таһымнаахтык ыытылынна. Партийнай тэриллэлэр сүүһүнэн агитатордаран, политинформатордаран, пропагандистаран, лектордаран быыбардар туһугарынан Сокуону, сир үрдүгэр саамай демократическай советскай быыбардыыр системаны үлэһиттэргэ кэҥэтиник быһааран ойдоттулар, ССКП ленинскай ис уонна тас политикатын ситиһиилэрин дириҥник пропагандаламмыттар. Быыбар иннинээҕи политическай-массабай үлэ бүүс-бүтүннүүтэ ороЙуон, нэһилиэк, совхоз, отделение, тэриллэ, үлэ аныгы коллективтарын олохторун, уочараттаах сорудахтарын кытта ыкса сибээстээхтик ыытылынна. Оттон ол үлэһиттэр айар активистарын хаһаанныыталаан да үрдэттэ.

Быйылгы быыбарга, сон бирэ урукку оттүгэр буоларын курдук, коммунистар партията суохтары кытта бирэ народнай блокка түмселлэр. ССРС Верховнай Советыгар депутаттарга кандидаттар бука бары, норуот саамай чулуу представителлэрэ буоллаллар. Ол да иһин быыбардаччылар иннилэрин кытта көрсүһүүлэрэ сир ахсын үрдүк таһымнаахтык, ураты истинник атаарылыннылар. ОроЙуон быыбардаччылара сарсын — быыбар күнүгэр — коммунистар уонна партията суохтар бирэ сомоҕо блоктарын достойнай кандидаттара Е. И. Новгородова, Н. И. Рыжков уонна Д. Д. Тимофеева иһин куоластаан биһиги дьоллоох-соргулаах олохпут өссө уйгуланарын, тапталлаах Ийэ дойдубут салгыы чэлгийэ сайдарын иһин куоластыахтаран.

Биһиэхэ быыбар хас бирдин коллектив, үлэһит иннинэ соруктарын чуолкайдыыр, наадар кэскилин түстүүр түгэнинэн буолар. ОроЙуон экономиката уонна культурата тохтоло суох сайда, үүнэ-тэрарын үрдүгүн, биһиэхэ бэлигин да быһаарыллыбатах боппуруостар, кыаллыбакка иһэр үлэлэр, утахтыллыбакка толоруллуохтаах соруктар алдьархайдаан. Олортон ордук бэчэчумнаахтарынан, улахан суоталаахтарынан общественнай суоһу кыстыгар үөскэтэр мырахаттары уонсай күүһүнэн түргэнник туоратыы, маҥтан саас бэрэ суоһуу, ыллыллар торуоҕу этиҥнэрэ-ниэхэ нитии, былаанныах үүтү уонна эти булуучу ыллыы уонна государствоҕа туттарыы буоллаллар. Бу дьыалаҕа тиэ хаһаайыстыбатын эрэ үлэһиттэрэ буоллаккаа, ороЙуон общественноһа бүттүүнэ түрдэ тардыллыахтаах.

Бу ордук эрдэттэхх, үрдүк ороЙ котоҕуллуулаах күннэргэ ССРС Сарыы быыбардаччылартаах, гражданнарытар туһаайан «народнай блок кандидаттарын иһин куоластыын биэрэргит эйиэн Улуу Октябрь, партия дьыалатыгар бэлэмнээхтик». ССКП XXV съезһын ыйыыларын олохха киллэрэргэ сорунуулаахтыын, ленинскай, коммунистическайдыы олохпорго, үлэлиргэ уонна охсуһарга дьулуурдаахтыын өссө тогул демонстрациялаан кордоруохху!» диэн ССКП Киин Комитетын Ыҥырыытыгар кэһи ойуттан-саныаттан аспат-арахпат гына күүсэ дуораһыйар.

БУКА БАРЫ, БИРЭ КИЭН КУРДУК, — БЫЫБАРГА!

ССКП Киин Комитета эһигини, күндү табаарыстар, Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын гражданнара, коммунистар уонна партията суохтар блоктарын кандидаттарын иһин биир санаанан куоластыырга ыҥырар.

(ССКП КК Ыҥырыытыттан).

БЫЫБАРДААЧЧЫЛАР А. Н. КОСЫГИНЫ КЫТТА КӨРСҮҺҮҮЛЭРЭ

Москва (ССТА). Кулун тутар 1 күнүгэр ССР Союзтарын Улахан театрыгар Москва куораттаабы быыбардыыр уокурук үлэһиттэрин представителлэрэ ССРС Верховнай Советын Национальностарын Советыгар депутатка кандидаты, ССКП КК Политбюротун чилиэнин, ССРС Министрдэрин Советын Председателин Алексей Николаевич Косыгины кытары көрсүһүүлэрэ буоллар.

Мустубут дьон сүнкэн өрэ котоҕуллуунан табаарыс Л. И. Брежнев баһылыктаах ССКП КК Политбюротун составын Бочуотунай президиумуна таллылар.

«Трехгорная мануфактура» комбинат прядильщицата, Социалистическай Үлэ Героя В. А. Погибелева—депутатка кандидат итэҕэллээх киһитэ—А. Н. Косыгын олоҕун суолун, государственнай, партийнай уонна общественнай үлэтин туһунан кэпсээтэ. Киин быыбардаччылары быыбар күн, кулун тутар 4 күнүгэр, коммунистар уонна партията суохтар тулхадыйбат блоктарын кандидаттарын иһин куоластарын бирэ сааваан биэрэллэригэр ыҥырда.

Көрсүһүүгэ тыл эпиэтэр москвичтар партия ис уонна тас политикатын истинник ойуулаларын иннинэ бирэ сааваан биһириэлэрин биллэрдилэр. Оны олохха ситиһиилээхтик киллэрэн түмүгэр советскай дьоннор олохторун уйгута баҕалаардык тубуста, экономиканы, науканы уонна культураны саймнатарыыга саҥа бедиҥ кыабылыар ситиһиллиннилэр, Эйэ программата ситиһиилээхтик олохха киллэриллэр. Мунньах трибунатыттан ССКП Киин Комитетыгар итэҕэйэ Советскай правительствоҕа советскай дьоннор тустарыгар кыһаныыларын иһин истинг махтал тыллара дуораһыйдылар. Араатардар бэйэлэрин коллективтарын аатларыттан москвичтар үлэҕэ саҥа сиҥиһиллэринэн тапталлаах Ийэ дойду модун кыарын бөҕергэтэргэ бэлэмнэрин биллэрдилэр.

Мустубут дьонунан итинник көрсүлүбүт А. Н. Косыгин тыл этэ.

БЭЛЭХПИТ—ҮЛЭҔЭ САҤА СИТИҺИИЛЭР

ОроЙуон кинофикатордара ССРС Верховнай Советын быыбарын көрсө киинэни көрөөччүнү хабыы уонна үбү киллэрии сыллааҥы былааннарыттан 19 бырыһыанын толороннар, эбэтэр 135500 көрөөччүнү хаберга, 20500 сом. үбү киллэрэргэ сорудах туруоруммуттара.

Киинэ үлэһиттэрэ ити ылымыт социалистическай эбэһээтэлистибэлэрин чиэстээхтик толордулар. Ол курдук, кулун тутар 1 күнүнэҕи туругунан 139743 иһин киинэни хабылыына, 21880 сом. үп киллэрилиннэ. Атыннык эттэхха, сыллааҥы былаан көрөөччүнү хабыыга 19,5 бырыһыанын, үп киллэриитэ 20,2 бырыһыанын толоруллуннар. 27 кинроустановкаттан 20-лэрэ быыбарга анаан ылымыт социалистическай эбэһээтэлистибэлэрин толорору ситистэ.

Коллектив иннинэ социалистическай куоталаһыыны өссө күүһүрдэргэ, пятилетка тордус сылын ситиһиилээхтик түмүктүүргэ биэ бэлэмнэнэллэр.

Кинооеть директора
И. ЕГОРОВ,
местком председателэ
В. МАКАРОВ.

x x x

«ЯКУТСОВХОЗСТРОЙ» тутар-таҥар учаастагар Борис Александрович Моисеев тутуу маһын соҕотуоҥкалаччыларга иннинэ ыйга 1700 кубометр маһы бэлэмнэхтээхтэр, ССРС Верховнай Советыгар быыбары көрсө үрдүк соруктары туруорунан, киниэлэр 1777 кубометр маһы кордоон туттарбыттара бу күннэргэ тутуу площадкаларыгар таһыллыннар.

Оттон Петр Тимофеевич Аржаков салайар полорамщиктара 287,6 кубометр маһы хаҥытан, сорудахтарын 143,5 бырыһыанын толордулар.

В. СЛЕПЦОВ.

x x x

ОДЬУЛУУН. ССРС Верховнай Советын быыбарын көрсө биһиги үс киһилээх звенобут көрөр-харайар 164 бороскубут хас бирдиттэн орто толоһуйуутун 54-түү кг тиэрдэргэ социалистическай эбэһээтэлистибэни ылынан үлэлээтэ. Ити кирбиини олуньу түмүгүнэн 15-тэн кг эбэран, бороску ыйаһыына орто эбиллиитэ 69 кг буоларын ситистибит.

Звенобут бастыҥ рабочайа Василий Петров бэлэ ыйга хас бирдин бороскутун 88-тыы кг толоһуттэ. Бу—отделение үрдүнэн бастыҥ көрөөччү. Мин бэйэм көрөр 53 бороскуом хас бирдиттэн орто эбиллиитин 72-лаах кг тиэртим, быыбар иннинээҕи эбэһээтэлистибэбин 18-тыы кг куоҕардым.

М. НОВГОРОДОВА,
«Алгысе звено старшыйа.

x x x

ОЛОХ-ДЬАЛАХ комбинатын сыахтарын уонна бириигэдэлэрин социалистическай куоталаһыыларыгар иккэ ыйдаах сорудаҕын бирэ бастакынан толороон коммунист Е. П. Ноговицына салайар атах таҥаһын тигээччилэрэ иннинэ куонгнэ таҥыстылар.

Бириигэдэ атах таҥаһын тигиигэ уонна ороҥмуоннаһыныгар сорудаҕын 29 бырыһыан аһардылар. Ордук үчүгэйдик, хаачыстыбалаахтык Анастасия Попова үлэлиир.

А. ЗАХАРОВА.

x x x

ХАЙАХСЫТ. Эрилик Эристиин аатынан совхоз Кэтит Куоллаҕа комсомольскай-ыччат фермата суоһуйуутэрэ ССРС Верховнай Советыгар быыбары көрсө тумсуулаахтык үлэлээн 412 бороскутара хас бириидиэлэ кыгын биэс ыйдарыгар оптогуттан 58,7 кг толоһуйаллаан ситистилэр.

Коллектив маҥтан саас өссө таһаарыылаахтык үлэлиирэ сорунньаллар.

Г. КУЗЬМИН.

Партия уонна норуот биир сомоҕолоро

Коммунистар уонна партията суохтар блоктарын кандидаттарын иһин куоластааһын — ол аата советскай норуот бииргэ түмсүүтүн уонна сомоҕолоһуутун салгыы бөҕөргөтөр иһин, социалистическай норуот былааһын халбаҥа суох сайыннарар иһин куоластааһын.

(ССКП КК Ыҥырыытыттан).

Толору бэлэммит

Хоптоҕо Дириҥин быыбардааччыларын ортолоругар агитационнай-массабай үлэ баһаччы тэрээһиннээхтик ыытылынна. Сотору-таа-ҕыта агитатордарга, политинформатордарга семинар буолбута. Ити семинар матырыйаалларынан уонна депутакка кандидаттар тустарынан агитзоналар ахсын бэсиэдэлэр оҥоһулуннулар. Участак эдэр быыбардааччыларын кытта анаан-минньээн үлэлээтибит.

Быыбарга анаммыт стендэлэр, кыһыл муннук тэрилиннилэр. Агитатордар ... оннооҕор сирдиэн сылдьан үгүс өрүттээх интэр-ийэдэр үлэни ыыттылар. Ордук кыр дьиэҕэ олорор, барбат-кэлбэт кырдьаҕастары кытта элбэхтик үлэлээтилэр. Быыбар күн кинилэри кэрийэ сылдьан куоластатыахпыт.

Участак быыбардааччылара депутакка кандидаттар иһин бэйэлэрин куоластарын үгүс быраһыан биэрэллэрин ситиһии — биһиги сүрүн сорукпут.

В. МАКСИМОВ,
участактааҕы быыбар комиссиятын председателэ.

ТЭРЭЭҺИННЭЭХТИК

Сарсын, советскай норуот бүттүүнүн курдук, 13 №-дээх Сылаҥнааҕы быыбардыыр участак 434 быыбардааччылара коммунистар уонна партията суохтар тулхадыйбат блоктарын достойнай кандидаттарын иһин куоластарын биэрэ быыбардыыр урнаҕа кэлиэхтэрэ.

Участак комиссията нэһилиэккэ быыбарга бэлэмнээһини үчүгэйдик тэрийдэ. Комиссия мунньахтарыгар үлэ былаанын бигэргэтиини, эбээһинэстэри үлэлээһини тас өттүнэн агитпункт начальнигын, агитатордар отчуоттарын истии, культурнай-массабай дьаһаллары ыытыы, атыыны-эргиэни тэрийии курдук кэккэ боппуруостар көрүллүбүттэрэ.

Агитатордар семинардарыгар быйылгы быыбар уратыларын, агитпункт, совхоз, отделение нэһилиэгэр турар сокуоннар тустарынан, аан дойду балаһыанньатыгар, о. д. а. темаларга элбэх сүбэлэр, ыйыылар бэриллиннилэр.

Кырдьаҕас коммунист, үлэ ветерана, советскай эргиэн туйгуна Федор Васильевич Макаров начальниктаах агитпункт дьону ыҥыра, тарда турар сыана үлэлээбитин бэлиэтиэххэ наада. Культура дьиэтигэр быыбар туһунан толору матырыйааллаах бүтүн хос анаммытын тас өттүнэн фойеҕа, агитзоналарга үгүстэригэр быыбардааччылар мунньахтара тэриллиннилэр.

Агитзоналарынан быыбардааччылар мунньахтара ыытылыннылар. Олорго үлэ коллективтара, рабочайдар быыбар иннинээҕи вахтаҕа туран, үрдэтиллибит сирэй эбээһинэстибэлэри ылыммыттара. Оннук биир коллективынан, холобур, Үлэ Кыһыл Знамята орден кавалера, XXXI уобаластааҕы партийнай конференция делегата Афанасий Васильевич Макаров салайар звенота буолар. Бу Сылаҥ отделениетын ... айыллыгы бэлэмнээччилэрэ ССРС Верховнай Советын быыбарын көрсө 900 тонна дулҕаны кырбатан, сезоннааҕы былааннарын болдьоҕун быдан иннинэ толордулар. Звеноҕа быыбардааччылар Василий Иванович Данилов, Сабирджан Джинкабулов ордук таһаарыылаахтык үлэлээтилэр.

Агитпункка олунньу 9 күнүттэн, быыбардааччылар кэпсиэтэрэ ыйааларын кытта, сарсыарда 9 чаастан киэһэ 9 чааска диэри дьуһуурустуба олохтоммута. Ол түмүгэр быыбардааччылар кэпсиэтэрин бэрэбиэркэлээһиннэрэ кэмигэр, үчүгэйдик барда.

ССРС Верховнай Советыгар быыбар, депутакка кандидаттар тустарынан киэҥ өйдөтөр үлэни маҥныкыттар. ЫБСЛКС чилиэннэрэ сельсовет депутата Дария Чепалова, Мария Новгородова, учуутал У. Н. Протодьяконова уо. д. а. агитатордар активнайдык ыыттылар.

Культура дьиэтин айар коллектива отделение Баратааҕы бирикэдэтин быыбардааччыларыгар сырыттаран, концерт туруорда.

Нэһилиэккэ 16 ычча быйыл быыбарга саҥа кыттар, олор кинилэр түмсүүлэрэ тэрилиннэ.

Бүгүн Уһун Күөлгэ бэрт эрдэттэн кичэйэн бэлэммит быыбардааччылар быыбар иннинээҕи мунньахтара буолуоҕа, концерт, оонньуу, кэр-пар тэрилиннэ. Оттон сарсын — **кулун тутар 4 күнүгэр** — Сылаҥ нэһилиэгин бары быыбардааччылара Советскай былаас саамай үрдүкү органыгар норуот чулуу представителлэрин — оҕуруотчуттар бирикэдьиирдэрэ, Социалистическай Үлэ Геройа Е. И. Новгородова, дойду Госпланын Председателин Бастакы Солбуйааччы Н. И. Рыжкову уонна сүөһү иитиитин эдэр специалиһа, бирикэдьиир Д. Д. Тимофееваны биир санаанан быыбардыахтара.

С. ДАНИЛОВ.

СНИМОКТАРГА: үөһэ — быыбардыыр участак комиссиятын председателэ Д. П. Давыдова (уҥаттан бастакы) сельсовет активистарын кытары быыбар тэрээһинин ырытыһар: аллараа — быыбардааччылар «Чурапчы» совхоз бастыҥ рабочайа Афанасий Васильевич Макаров уонна кини кэргэнэ Мария Семеновна дьиэлэригэр оҕолорун кытта.

П. Оконешников фотота.

Үрдүк үөрүүнэн куоластыам

Мин 71 сааспар сылдьабын. Ол тухары элбэх быыбарга кыттыбытым. Бастаан 1930 сыллаахха куоластаабытым. Оччолорго депутаттары мунньахха кэлбит дьон илиибитин уунан талларбыт. Онуоха холоотоххо, билиҥҥи быыбардыыр система быдан демократичнай: норуот кандидаттары үһүнүк, киэҥник дьүүллэһэр; бары бүттүүн, кистэлэҥ куоластааһын быыбарга кыттарга, бэйэ санаатын адьас кэнүллүк этэргэ толору кыаҕы биэрэр.

Бэйэм 15 сыл сельсоветка үлэлээбитим, 20 сыл колхозка председателлээбитим. Билигин да үлэтэ суох тэһииппин. Хоптоҕотооҕу табаарыстыы сүүт, народнай хонтуруол кэмэ группатын чилиэнинэн таһыллан үлэлиибин. Ону тэгэ общественнай сүбэҕэ бриҕээт эстааһыннар сылдьыбыппын. Үс ый устата 30 тыһ. устууканы биэтэмэтэбит. Онон ССРС Верховнай Советын буолаары турар быыбарын сэмэй да буоллар бэлэмнэх кэрсэрбэлэ үөрүбүн.

Манна дэҥҥэтин эдэр дьоннго төрөөбүт дойдубут чэлгийэ сайдыытыгар бэйэбит кылааппытын киллэрэн этиэхпин баҕарабын. «Дьол—үлэҕэ» диэн мээнэ эппэттэр. Киһи аймах олоҕо үлэттэн тутуллар, дьон сэргэ үлэһит киһини үрдүктүк сыаналыыр буолаллар оннук.

Ылан көрүҥ биһиги депутакка кандидаттарбытын, кинилэр олохторун туолун. Үлэттэн бэйбит дьоллорун туһунан саҥаан киһи. Мин сарсын куоласпын кинилэр иһин үрдүк үөрүүнэн биэриэҕим. Кинилэр норуот итэҕэлин чиэстээхтик толороллоругар саарбаҕалааһын баар буолуон сатаммат.

К. ДАЛБАЕВ,
пенсионер.

НОРУОТ ДЬОЛУН СОКУОНА

Публицистическай ыстатыйа

Кыраан да, күрэһин да кыайбатахтара. Октябрьскай революция кыайан, норуот быд аһа турурбут Россия урукку «баһылыктара», баайдара омук дойдуларыгар тыыннарын тэскилэппиттэрэ. Онно олорон, охсуһан кыайтарбыт абааккыларыгар, ыт үрэн тыын таһаарыыларыгар кинилэр Советскай Россияны кыраабыттара-талыйбыттара, араастаан холуннарбыттара, бар-дьон былааһын самнарыы ырадтабыттара.

Америка хаһыата «Нью-Йорк таймс» 1919 сыллаахха Советскай былаас «эстээ чугаһаабытын» туһунан 91 төгүл, «эһиннэ» диэн 19 төгүл сирэй-хараҕа суох сымыйалаан сырбаппыт!

Өстөөхтөр ыырыыстара кыайан тиийбэккэ, мар араҕара туолбакка, Советскай Россияны сэрии-сэп күүһүнэн сууһарарга сууд ыйбыттара — Антанта 14 государствота, кэ өстөөхтөр уонна кэлин фашистскай Германия биһигини олоро-олоро, кудангэ котуттатаабыттара — барыта халтайга хааллыта. Ленин партиятын салалтатынан дьолун кэлүлүк туруулаһан коммуспор норуоту ким кыайыай! Өстөөхтөр бэһэн йэлэра үтүргүтүлүбүттэрэ, Октябрь улуу дьыалата эбээ орогийдообута.

Билигин биһиги Аҕа дойдубут ситтэ-сайыннарбыт социализмы тутта, баһаарап киллэтэвинэ сайдыылаах социализмы тутта, бараарап сир үрдүн үлэһит дьоннор сиргэ улуу государство буолла. Биһиги уруккоу курдук чороон сонотох буолбатахпыт — биһигини кытта биир тыыннаах бүтүн социалистическай система турургурда. Биһиги дьаки сапааллахтар аан дойду бастыҥ дьоннор. Биһигини кытта 100 тэн тахса государство сибээстээх, уонтан тахса тыһыынча дуогабардаах, сөбүлэһиилэрдээх.

Биһиги советскай «Ийэ» дойдубут аан маҥнай үөскүөбүттэн айэ киһи утумнаахтык охсуһар. Ленин илии баттаабыт Эйэ туһунан декретиттэн халан да халбаҥнаабакка, улуу политика сэлгыы ыыталбыт. Ол туһунан саҥа Төрүт Сокуоммутугар суруллуна: «ССРС айэ ленинскэй политикатын халбаҥа суох ытар, норуоттарга куттал суох буолуутун бөҕөргөтөргө уонна аан дойду норуоттарга биирэ үлэлэһэрин кэҥэтэргэ турунар».

x x x

Төрүт Сокуону норуот бэйэтэ айда. Саҥа Конституция ылыллан олоххо киирбитэ сыллар ортотугар. Л. И. Брежнев «Советскай норуот бэйэтин государствотын Төрүт Сокуонун дьиҥнээх айааччыта буолла» — диэбитэ.

Конституция бырайыагын дьүүллэһиигэ 140 мөлүйүөн киһи, ол аата сокуоннай саастаах дьон биэс гыммыт түөрдүттэн ордуга, активнайдык кыттыбыта уонна бырайакка тэпсэрэргэ быһаарыыгы эбээһэ 400 тыһыынча этиини киллэрбиттэрэ. Ол барыта биһиэхэ дьиҥнээх демократия баарын, хас биирдии рабочай, бааһынай интеллигент Төрүт Сокуону оҥоруута кыттар бырааптааҕын, онно кэ сүрэҕиттэн кыһаналларын көрдөрөр.

Аан дойдуу үрдүнэн саамай демократическай дойдунан айаҕалаһар Америкаҕа былыыр-былыр, 1787 сыллаахха, 55 чилиэннээх конституционнай конвент диэн ааттыыраачча төрүт сокуону суруйбут. Ол конвент састааба бэлиэ — бары баайдар: 15 плантатор-кулуту бас билээччи, 14 финансист, 14 сири бас билээччи уонна 12 буржуазия представителэ. Биир да рабочай, бааһынай, негр, индеец чугаһатыллыбатаҕа даҕаны. Ол баайдар хайдах сокуону суруйаллара эрдэттэн биллэр. Ол иһин даҕаны күн бүгүҥҥэр диэри АХШ-ка 20 мөлүйүөнтэн тахса негрдэр, мөлүйүөнүнэн мексиканецтар, пуэрториканецтар, хас да сүүс тыһыынча индеецтар толору сыаната суох, иккис суорттаах гражданнарынан ааҕыллан атаҕастанан, баттанан, үлэ мароханын толорон, хамнас кыратын ылан, дьааҕы дьиэҕэ-уокка сордонон олордохторо.

Оттон биһиги, сахалар, аҕыйах ахсааннаах кыраһый норуот, онно баарбыт буоллар, букэ, сир үрдүттэн симэлийбиппит ыраатта этэ. Педучилищеҕа үөрэнэ сылдьан, Владимир Маяковскай Америка туһунан суруйуутугар маҕан дьоннор сылдьар биир паркаларын аанныгар: «Негрдэр уонна ыттар киирэллэрэ бобуллаах» диэн биллэриини баарын туһунан аахпан сарап олус да бэркиһээбитим. Капиталистическай дойдуларга улахан омук кыра омугу кыһыллы атаҕастыырыттан кыһыйбытым-абарбытым да этэ.

x x x

Тэҥнээтэххэ, дьиҥ кырдьык дьонун ... костооччубуллар. Киһи аймах олоҕун үлэ тутан турарын ким барыта билэр. Быһата, үлэһит киһи аан дойдуну тутан олорор.

Биһиги норуоппут олоҕун үйэтэ ... суох кэнүгэ үлэ быйаҥынан быһаарыллар. Биһиэхэ Ол иһин биһиги Төрүт Сокуоммут 40 ыстатыйатыгар «ССРС гражданнара үлэлиир быраабтаахтар» диэн суруллан сылдьар. Биһиги социализм «Кыаҕа барытыттан — дьоҕурунан, кимиэхэ барытыгар — үлэтинэн»

—биһиги бары ситиһиилэрбит мэктиэтэ

ДЬОН-НОРУОТ КИЬИТЭ

Кэпсээн

Сэмэн оҕонньор, тоҕо даҕаны тоҕоостоҥ ыырыйар, байыаннай мэрдэтин ыстыыла тэлэр түҥэ ыытара кэлиэ дуо? Күүгүлүөҥ тыйэрбэтин хаалтыҥ аттаһа олорор ферматтан кэлэллэр. Кырдьастары түмэн күн-күөх остуол дуоҕаны кырбаан, тоҥуу ыһыахха бриэт (салфетэлэр. Киэбэрэмэрдэ дьиэтигэр олорон фермаҕа ыыах ыыр элэпэстэбу оҥорор. Бэлэхтэ, кини саҥа эбэх ааллаах кэйиҥ суоҕуна курдук түбүгүрэн тахсар.

Сэмэн, куолутунан, бэрэйэ кинээс болоҥнобыт маҥнаан олоҥхо баайа олорор. Сэмэн, чачархай баттахтаах кырдьык кэлиэхэн, остуолтан «Ыыс» саһыаты ылла. Бэлиэйкээн сонуйэлтинэн «Бу чэ» диэн-диэн хаҥа ка бачаатыммыт саха номоҕон дьахтарыс мэтириэтин эйэдэлгэр вордорор. Оҕонньор хаартыскаҕа борт чугастан тоноолуннаҥна оҕуулаах олорбохтоон баран: «Дороҕо, Катя! Екатерина Иннокентьевна ааҕ бэйиэхэн жэлбиккин биибиккэ олороохтуубун ээ» диэн тоҕо барда. Онтон эмэхсиннии ыҥыйда. Хаста да ыҥырбаран, Содуоччуйа хостоон тахыс а уонна хаҥаты ыҥаастаҕа олорор оҕонньорун ыйан:

— Ким кэлэрэй диэбитим, эн эдэйгэр туҥэн дьэбэлэҥэ ольор эбиккин дуу?—диэн оҕонньорун хомуурдда.

Хата оҕонньоро оҥайы ыыттыбат. Сиэбиттэн ачыкыстыан ылан, хаҥатын буучубалаан ахаатыннан бардэ. Эмэхсин кэтэспит сапаатыгар тэн нуоп быстыҥа буолан баран, Сэмэн:

— Кор эрэ. Бу биһиги ымсыыт. Екатерина Иннокентьевна, иэдэйиэхэ тахсыбыт,—диэтэ.

Онуоха Содуоччуйа бэлэм эдэйдэн кардара оҕуста:

— Оттон хаһыаҥка тахсыахтаах кийи тэрыгэ дии. Барахсан үтүө оҕо, үчүгэй кийи буоллаҕа. Верховный Советка үөрүүгэ-хаҥас диэн бэлэҕэ киэҥ радиоҕа кэпсээн аҕыйах эрааллэр.

— Оппуу, оппуу. Бэлэбин,—диэн оҕуста оҕонньор.—Дьэ итти үгэйиэ эҥ: биэлэр кийим материаттан кырдьыбун эрэ, кини гуҥнэн туох диэбиттэриҥ иэстэ охсуохпун бэлэрбин. Биһиги кэнэлэскэлэтиттэн даҕаны чуулуу дьон үөскээн эрааллар. Екатерина Иннокентьевна Социалистическай Үлэ Героя, Россия үтүмэх агронома. Барахсан, эйэтыран эйэтырар. Дьэ саҥаан ыар: биэрдии кектартан 50-чаллы тонна хаптыыстаны үүнэрэн, хайдахтаах курдук үрдүк вордоруулуй! Маны биһиги Катябыт, Кытаанах кыыһа ситиспэ буолбаат! Кини үүнэрбит хортуоппуйа биһиги да маҥнаммыттар эйбэхтэн атыылаһыа.

Содуоччуйа эмэхсин оҕонньорун кэпсээнин эстэ олорон:

— Этиэ даҕаны. Барахсан, ол да кийи оҕо эрдэҕиттэн ойуччу сэмэй, үлэлиг этэ,—диэн тыл кыбытар.

Дьиэ аана аҕыйыннаа. Таҥыттан туга оттю бүгүммүү үрүт кончуг кырыаҕан сиэмэн кыыстара Муся кийрэн кэлэн, Сэмэн устан ыйыы-ыйыы:

— Хайа, аҕаа, олоппоскун бүтэрэ иҥэн эбиккин дуу?—диэтэ.

— Бүтэрэн борт. Итэ хаһыаҥка Екатерина Иннокентьевна туһунан суруйбуттарын аҕыс, маар ону кэпсээн тарыста,—диэр эмэхсин.

— Ийэх, эйэбэ, иннэ дииэ. Адаҥ наладьыаҥ! —Муся сирэйдиин-хараҕынан сырдаан, бүгүн фермаҕа эдэр быыбардаччылары мунньан СССР Верховный Советыгар депутатка кандидат Екатерина Иннокентьевна Новгородова олоҕун, үлэтин туһунан сиҥилэ биэрэйиэхэрбиттэрин кэпсээтэ.

— Комсомолдаах, мэтчаттар курдуттан иннинэлэр. Хата, эмэхсиэн, кымыһыт этэрин өйдөөн ыһыт,—диэр оҕонньор.

— Олуустаахха эрэ. Оччоттон баччаҥнан диэри куоласпын биэрэн-биэрэн кэлбитим. Быйыл даҕаны оҕом иҥэн биэрэрэ кэнэбин. Екатерина Иннокентьевна дьэҥэтиттэн биир кыыһын Чэймэнкэ борокуоскан дьиэлээхтэйэн кыстыбытта..хыт. Иккэ алаадьы оҥордоҕуна. Ката бэрэхсэн өҥүрэн эбэтэрэйэн кэлэн биһиги Уйбаанчыкпытыгар аҕыйтан б.рэ олоҥо хараҕэр бу биэргэ дылы. Оҕолорум барахсаттар ыраах даҕаны ыыллах этэлэр. Хайа мунуй, биэрдэ оонньуута уҥдьаҥнан ыпах ыммыт хойутаттыгыт диэн кыысыын мэрэн турардаахтыы. Катя, аранна, ону билигин даҕаны ойдүүр буолуо. Бэрдэйы, уолдьаччым борт эҥ.

Онтон үлэ уонна сэрии ветерана Сэмэн оҕонньор кыыһытар:

— Чэ, тоойуом, иҥэн буоллаҕыҥ биэн хара коттүүнүгэ кэлиэрэн, отуччэлэн биэриэҥ этэ. Катыһиилээх кыммут кэлэрэ чугаһаата. Кыысыыт Екатерина Иннокентьевна дьиэ дьон-норуот диэтэ. Кини туһугар осо Ленинград куоласпытыгыт биэриэх этибит. Аата үйэбит үөлэн үтүө да олохха кэлэхтиит.

Итэ тыллартан эрэ дьиэ иҥэ оссо сырдаабыгыт, сэргэхсийбиккэ дылы буоллаҕа.

Василий ЛАЗАРЕВ.

Кытаанах.

Ыҥырылаах отделениеҕа

СУОҺУ КЫСТЫГЫН ыраах, быһаарыылаах ааҕа салаанар. Саамы ыйдар тумуктэрэ бу улахан суоттааах дьыалаҕа ким тоҕо хорошиилэхтик уҥхобитин, хайдах сыбыыласпытын мэрдэрэ кордоруохтэрэ. Кыстын соруктара улахаттар. Суоҥуу этэҥэ сыл таһаарары сэрэ, кинитэлэ бородуукуоттан мэлдьи заботин—фермалар уҥхаттарын мунтуйбат кэстэрэ.

Былыргы кыстын саҕаланнытыгар, биэлэрин курдук, Горный уонна Ленский оройуоннарыгар суоҕуттэрэ, мунат суоҕуттэ оҥоһуутэ уонна кинахтан үүт мэлдьи үрдэтиллибит социалистическай эбэһээтэстибэлэрэ мэлдьи турар, республикаҕа мэлдьы таһаарбыттара. Биһиги оройуоммутуттан ити бачымны бастыыран «Үөрүҥ ачыс» совхоз Арылыахтаах отделениетэ суоҕу интэриэнэлэрэ ойоонуттэрэ уонна кыстын устата хас биирдии бэрэбэкэ орто эйгэлэммэт 100 кг-нан эбэрэ, фуражнай ыпах эхэлиэ 600 кг (быыстарыгыттаҕар 25 кг үрдүк), итэҕэйэ суоҕ үүт мэрэ эбэҥнэ-эбэҥнэ ыраах 65-тии кг эбиллэрэ ситиһиллибит. Итэ графикка көрүлүөгүттэҕэр 2,5 кг ордун. Оройуон биир бастыг суоҕуҥа, шефтээх Нерюнгри куорат чемпионта Г. Н. Дагданча салаайыр бэрэбэкэ көрэр эйгэта кастыт эйдэрэ ыыммыт эбэһээтэстибэтин толоруута үчүгэй хардыылары оҥорбут. Григорий Николаевич 5 эдэр рабочайга кастаан 65 кг эбиллэрэ ситиһиллибит. Итэ графикка көрүлүөгүттэҕэр 2,5 кг ордун. Оройуон биир бастыг суоҕуҥа, шефтээх Нерюнгри куорат чемпионта Г. Н. Дагданча салаайыр бэрэбэкэ көрэр эйгэта кастыт эйдэрэ ыыммыт эбэһээтэстибэтин толоруута үчүгэй хардыылары оҥорбут. Григорий Николаевич 5 эдэр рабочайга кастаан

СНИМОНКА: Эдэр ыанньыксыт Е. Сыромятникова.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотота.

(Бүтүүтүн 4 стр. көр).

КИЭН ТУТТАБЫТ

Мин ортэ оскуоланы бүтэрэн баран комсомол кутэҥкатыынан производствоҕа үлэлии тахсыбытым. Биэлгэни Эрилии Эристиин аатынан совхоз Хадаардаах отделениятыгар «ЫБСЛЫС 50 сылы» комсомольскай - мэтчат фермаҕа маннымыстыбыппыт. Коллективпыт-ыгар алтыыбыт. Үлэлэхпиэбэ тэрийэччэлэн, салаайаччылаан Мария Макарова буолар. Гуушомсорбут Валентина Сидорова Үлэбит туһунан эрдэҕэх тыл. Хотоммутуттар 100-тэн тахсан сүрүннэхпит. Биирдэлэ ыаллыыстыбыт 18—19 эстэх сылдьарыгыттыбыт. Күҥҥүгэ өстүүгэр эбии аҕыстыы сылтыыбыт буолан ыраахтар массовойдык үлэбут-тара. Ол, биилэн турар, охсуута уҥаллы: фермабыт үүнүү кыстык бэлэ эйэлэҕэ ыыллыыр топоробуо. Маннан сааҕ хаалыыттан таҕыстаҕа бэрэ нуоҕуттэн уурабыт. Коллективпыт үүт мэлдьэр уҥ сылдьарыы бэлэхэтэ комсомол XVIII съезбын ыраах тоноруон ЫБСЛЫС обогуттар рапордыыр чэрэтэммэтэ. Ити сэтэйиэбитин чаҥыгэрбит дэ ҥэбат.

Былыа мин олохпор умнуллубат кэрэ-бэлэх түгэннэрим 18 сааспын туоллэ буоллары турар СССР Верховный Советтэгэр быыбарга кастыым буолар. Итиннэ кэлэн туттабыт. Уонна бары уҥэлэнэ-хтэрбин, эдэр быыбардаччылары, депутатка кандидаттар иҥэн куолаһаларын биир кийи нуудун биэриэхэрбиттэн саҥаран-быт.

Арена ЕГОРОВА.

диэн принципкэнэ сэлэйтэрэн ылаллар, дьэлэнэ олоробут. Биһиги үлэтэ суох буолуулуу бэлэбинит: айар үлэбит кэлиэ, биэрэдэй тутуулаах-быт эйбэхтэрэ борт Суолан, үлэбит мэлдьи ааҕа. Ол бааҕай үлэ иҥэрэ туһугар ыытылар. «Социализм кэмигэр общественнай производство үрдүк хаҥастарын үүнэн иҥэр материальнай уонна духовнай ыаллыыларын ордук толору хаамыйыы» диэр Тэрүт Сокуоп.

АХIII-на уонна аттыгар капиталистическай дойдуларга үөнүнэн молуйуон дьон ылаллар, дьэлэнэ суохтар. Оттон производство бэйиэ мэлдьи-ньэтэ суохтар. Оттон производство бэйиэ мэлдьи-ньэтэ суохтар. Бэйиэр хаартыыларын таҥнэрдэр, миллиардэрдэр. Бэйиэр хаартыыларын таҥнэрдэр, миллиардэрдэр. Бэйиэр хаартыыларын таҥнэрдэр, сейфэлэриэгэр сиэгэр. Оттон ол сыйаны эйбэт кийи бэр-дьомуттар хамнас аахтэр. Хамнас да ыраах-таан толоппор: дьахтар тэҥ үлэ иҥэн эр киһитэҕэр бэрэ ыраах. Бэйиэр ыраах-ыраах ыраах. Бэйиэр ыраах-ыраах ыраах. Бэйиэр ыраах-ыраах

Официальнай салаа

ОТУ ТАҺЫЫГА ЭБИИ ДЬАҺАЛЛАР

Сүөһү аһылыгын тиэйиини тэрийиигэ оройуоннааҕы оперативнай бөлөх уочараттаах мунньаҕа буолла. Ону райсовет исполкомун председателэ таб. Р. Р. Бурнашев салайан ыытта. Мунньахха Бүлүүгэ баран кэлбит оройуон представителэ П. Г. Кириллин уонна совхозтар директордарын, кылаабынай специалистарын информациялара истилиннэ.

Бүлүү оройуонугар соҕотуопалаабыт уонна онтон ылыахтаах оппутун тиэйии букатын мөлтөх туруктааҕа бэлиэтэннэ. Олунньу тиһэх күнүгэр диэри от 30-тан эрэ тахса бырыһыана таһыллыбыт, ол иһигэр муҥутаан элбэҕи тиэйбит эрилиэктэр аҕарыгар да чугаһаха иликтэр. Оттон «Чурапчы» совхоз ылыахтаах отун сыччах 20-чэ бырыһыана кэллэ.

Көстөрүн курдук, тэтим наһаа бытаан. Оттон дьыл ырааҕа, суол алдьанара улам чугаһаан иһэр. Онон туох баар күүһү ити ыраах сиртэн оту аҕалыыга ууруохха наада.

Быйыл Бүлүүгэ хаар наһаа халыҥ, автомашиналар оҕо кыайан тиийбэттэр. Оттон «Якутмелиоводстрой» трест ПМК-тын салалтата онно суол аньан биэрэр бульдозеры баччаҕанна диэри тиэрдэ илигэ сэмэлэннэ итиэннэ ити бульдозеры бэрт суһаллык тиэрдэргэ сорудахтанна.

Карл Маркс аатынан уонна Эргиэк Эристиин аатынан совхозтар директордарын Бүлүүгэ оту престээһини кулун тутар 6 күнүгэр диэри бүтэрэллэригэр эбээһинэстэннэ.

Бары совхозтар Бүлүүттэн оту тиэйиигэ биэстии-алталыы, Орджоникидзевскайтан уонна оройуон иһигэр оту тиэйиигэ алталыы-сэттэлии автомашиналаах колонналары туруоралларыгар, Бүлүүгэ үөтүү куруустуу туталларыгар сорудахтанна. Итини тас өттүнэн совхозтарга Орджоникидзевскай оройуонтан иккитэ кырынан оту аҕаларга оройуон хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэриттэн 25 автомашина туруоруллара быһаарылынна.

Оперативнай бөлөх атын да кэккэ уталыттыллыбат дьаһаллары бэлиэтээтэ.

Тиэйэ сылдьан атыы

ССРС Верховнай Советыгар быыбары көрсө райпо универмагын продавецтара Ксения Ивановна Кардашевская уонна Евдокия Филипповна Савцева Куолума, Нуотара сүөһү көрөөччүлэригэр тахсан табаардарын тардан кэбистилэр.

Ыраах кыстаан олорор үлэ дьоно ити иһин кинилэргэ махталларын тиэрдиллэр, кэлэн иһэр Дьахталлар аан дойдутааҕы күннэринэн эҕэрдэлииллэр.

Е. ДИОДОРОВ.
Мындаҕаайы.

Спорт

Табаарыстыы көрсүһүү

Кулун тутар 1 күнүгэр оройуон киинигэр шефтээх Нерюнгри куорат спортивнай делегацията ыалдьыттаата. Делегацияны куораттааҕы спорткомитет председателэ Р. Д. Атласов салайан кэлбит.

Ыалдьыттар райсовет исполкомун председателэ Р. Р. Бурнашев приемугар сылдьан оройуон олоҕун кытта билсистилэр, ол кэнниттэн оҕо спортивнай оскуолатыгар, кыраайы үөрэтэр музейга сырыттылар.

Эбиэттэн кэлин саахымакка 4 дуоскаҕа табаарыстыы көрсүһүү ыытылынна. Бастакы уонна иккис дуоскаҕа биһиги хамаандабытыттан Иван Петров уонна Василий Слепцов Виктор Ковали уонна Геннадий Овечкины кытта ничьялыы оонньоон тэҥнэстилэр. Оройуон кырдьаҕас саахыматчыта Дмитрий Постников маҥнайгы разрядтаах Александр Головины 1,5:0,5 ахсааннаах хотто. Ол эрээри Нерюнгри тэрээччитэ Светлана Жукова Татьяна Аммосованы кыайан, Наталья Поповалыын кытта тэҥнэһэн, саахымакка күрэхтэһии 4:4 ахсаанынан түмүктэннэ.

Кэлин волейболга көрсүһүү буолла. Бу көрсүүгэ ыалдьыттарбыт баһыйа тутан кыайдылар. Кинилэргэ Александр Зубов, Борис Фоминых, Владимир Заболоцкай курдук күүстээх волейболистар бааллар. Биһиги уолаттарбыт, бастакы көрсүһүүгэ кыайан баран, кэлин үстэ сүбүрүччү хоттордулар.

Шефтээхтэр спортивнай сибээһи кэҥэтэн салгыырга быһаардылар.

«СО» корр.

СНИМОКТАРГА: 1. Нерюнгри кырдьаҕас саахыматчыта, 1 разрядтаах В. И. Коваль. 2. Саахыматчыттар күрэхтэһэллэр, иккис дуоскаҕа — Д. Постников уонна А. Головин.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотота.

Ыҥырыылаах отделениеҕа

(Бүтүүтэ. Иннин 3 стр. көр).

...никтыыр. Кини бу күннэргэ республика бастыҥ сүөсүһүттэрин сүбэ мунньаҕар кыттыыны ылан кэллэ. Эдэрдэртэн ордук үчүгэй көрдөрүүнү комсомолец Николай Захаров ситиспит: олунньу 25 күнүнээҕи туругунан көрөр-харайар 59 бороостукатын хас биирдиилэрин 73,2 кг толоһуннут, ол иһигэр агардас кэлиигин ыйга биирдии төбө ыйааһына 24,4 кг улаатыыт. Оттон маннаа саҥа үлэлээн эрэр Светлана Саввина бороостууларын хас биирдиилэрин орто ыйааһына 69,0 кг эбиллэрин ситиспит.

Отделение урдүнээ бороостукута күнүгэ 3 тонна убаҕас кээппьорбо, 1 тонна дулҕа, оҥу таһыыан искусственнай үүт, саратовскай кээппьорбо сиэтиллэр, от биирдии төбөҕө 1,3 кг тиксэр. Итини сэргэ эбии аһылыкка андаатар миинэ туһаныллар эбит.

Бороостуку көрөөччүлэр Эриик Эристиин аатынан совхоз Хайахсыттааҕы отделениетын Катит Күөллээҕи биир идэлээхтэрин кытта социалистическай куоталаһыыга киирсэн үлэлииллэр. Сотору тааҕыта онно бара сылдьыбыттар, опыттарын атастаспыттар.

ҮҮТҮ ЫЛЫЫГА атын хартыына. График быһыытынан биир фуражнай ынахтан кыстык саҕаланыаҕыттан 280 кг үүт ыыллыахтаах эбит буоллаҕына, олунньу түмүгүнэн ити көрдөрүү 140 кг-на тэҥнэспит. Итини отделение салалтата, маппыыксыттар ынах ааҕыта төрүү илигинэн быһаараллар. Билиҥҥи туругунан 44 ынах төрөөбүт.

Оройуон чемпион маппыыксыта М. И. Иванов, биирдии фуражнай ынахтан 362-лии кг үүтү ылан, отделениетыгар бастыҥ көрдөрүүлээммит. Кини, билэрин курдук, быйыл ынаҕын ахсыттан үөтүү тоннаттан итэҕэһэ суоҕу ыыр соруктаах. Атын 13 маппыыксыт билиҥҥитэ сорудахтарын ситиспэккэ иһэллэр.

Саҥа төрөөбүт ньирэйдэртэн биир өлбүт. Соторутааҕыта 25 ньирэйи Варвара Демьянова тутан көрө-истэ сылдьар. Бу күннэргэ олохтоох оскуола мастерскойугар хас да термоклетка оҥоһулла сылдьар.

Совхоз чемпион осеменатора, ферма биир туттаах үлэһитэ И. А. Попов төрөөбүт ынахтары сиэмэлээн иһэр эбит. Ол эрээри сиэмэлиир пуун дьиэтин итиитэр системата тоҥон, осеменатор хотонугар үлэлиирэ күһэллибит.

Фермаҕа эр дьон, уолаттар кэлиилэрэ сыл ахсын элбээн иһэрэ сүөһү көрүүтүн курдук маарахан үлэ оҥорумтуотун үрдэтиигэ туһалааҕа биллэн турар. Билиҥҥи Арыылаахха опыттаах маппыыксыттар А. С. Варламова, М. И. Иванову сэргэ оскуоланы саҥардыы бүтэрбит уолаттар Иван уонна Гаврил Барашковтар, Егор Сыроматников, бороостуку көрөөччүлэр Николай Захаров, Афанасий Сыромятников уонна Анатолий Манасытов, эбии аһылыгы оҥорооччулар Лев Потапов, Дмитрий Портнягин уо. д. а. үтүө суобастаахтык үлэлии сылдьаллар.

Ыанньык ынах хотонноругар эбии аһылыгы опыттаах рабочай Е. Р. Андросов звенота бэлэмниир. Билиҥҥи, сүүньүнэн, убаҕас кээппьорбонон олороллор. Астарыллыбыт дулҕалара бүтэн бу күннэргэ «Сельхозтехникаттан» биир трактор тахсан саҥа сиргэ баран бэлэмнээбит. Ону отделение шефтээхтэрэ — сетевой участок 14 үлэһитэ тиийэн чөмөхтөөбүттэр, оттон таһыыларгар 1050 №-дээх суол участогун 8 рабочайа икки самосвалынан көмөлөһөллөр. Онон дулҕаны саҥа сиэтэн эрэллэр диэххэ сөп. Ити кэннинэ оройуон кинин комсомолецтара тахсан эмиэ субуотунньуктуу сылдьыбыттар. Кинилэргэ барыларыгар отделение рабочайдара улахан махталлаах.

Эбии аһылыкка 3500 устууктаах минеральнай брикети бэлэмнээн сиэппиттэр. Билиҥҥи онтуктарын оҥорор састааптара суох буолан тохтотон тураллар эбит.

Оройуоҥҥа хаппа баҕарар буолларын курдук, Арыылаахха эмиэ сүөһү аһылыгын боппуруоһа уустуурган иһэр. Отделениеҕа бу күннэргэ илиитэ туппутунан 110-ча тонна оттоохтор. Итинэн муус устар ыйын маҥнайгы декадатыгар тиийэргэ суоттаналлар. Онтон Орджоникидзевскай оройуон, Улахан Аанытар оттообут отторун таһыыахтаахтар. Билиҥҥи онно Оллооҥу үрэҕэр Килэҥки отделениетын кытта холбоһон 8 итиһилээх прессиир звенону үлэлэтэ сылдьаллар. Онтон Арыылаахха 60-ча кэриҥэ тонна от кэлиэхтээх. Комбикорм сапаата эмиэ быстан эрэр, Нерюнгриттэн совхозка кэлиэхтээх комбикорму күүттэллэр.

Управляющай да, сүөсүһүттэр да этэллэринэн, сүөһү аһылыга кытаанахтык учуоттанар. Мантан саас итиниэхэ болҕомтону өссө күүһүрдэр былааннаахтар. Онпук да буоллаҕына табыллар. Хаалбыт ыйдарга аһылык нуормата өссө сарбыллар түгэннэрэ кэлиэхтэрэ турдаҕа.

Сылгы турута мөлтөҕүн тиһунан эрдэ да истэр этибит. Билиҥҥи Арыылаахха 300-чэкэ сылгы аһылыкка киирэн турар. Онно да отторун саппааһа бүппүт. Тиэллибит фураж да чугаһаан эрэр. Боһуулэктэн 3 км Хоро Куолэ диэн сиргэ 50-ча тый сүһэтэллэр эбит. Ордук ыараҕан балаһыанньа биэлэргэ үөскээбит: 60-ча биэ кулунаабыт, 13 сылгы кыыһыгар охтубут.

Миэстэҕэ сылдьан да көрдөххө, дьон кэпсээнин да иһиттэххэ, сүөсүһүттэр да, салалта да мантан хаалбыт кэмҥэ күүһү түмэн, кыстыгы тэрээһиннээхтик түмүктүүргэ, ыһыктыбат эбээһинэстибаларын толорорго дьулуурдара улахан.

С. ПОПОВ,
хаһыат аналл. корр.

«Көҥүл эйгэ» куһук өттүгэр

«БИҺИГИ куоласпыт туоххa да турбат»

Вашингтон (ССТА). Элэ-дьэл буолуу быыбардааччылар ортолоругар киэҥник тарҕаммыта—бүгүҥҥү Америка социальнай олоҕун бэлиэ өрүттэриттэн биирдэстэрэ. Быыбар хампаанньатыттан ойдоон-сапаан туран куотунан, көлүйүөнүнэн американецтар кырдьыкка олоҕурбатах социальнай тутулга абаккаралларын, быһаас институттарыттан дириҥник кэлэйэллэрин көрдөрөллөр.

«Миэн үгүс ахсааннаах американецтар политическай процесстар кэдьүүстэрин саарбахтыылларын бэлиэтиигэ күһэллэбин. Кинилэр американскай политическай «баһаарга» ыллар быһаарыылар правительство үлэтигэр хампаһыгар эбэтэр дьон-сэргэ олоҕор-дьаһаҕар үчүгэй өттүнэн сабыдыаллыахтара диэн итэҕэйбэттэр». Америка биллиилээх социологын, американскай быыбардааччылар саналарын үөрэтэр комитет директорын К. Ганс этэр этиитэ итинник. Кини бигэргэтэринэн, Холбоһуктаах Штаттар гражданнара «биһиги куоласпыт адьас туоххa да турбат, тоҕо диэтэххэ, политическай деятеллэр син биир тугу эмэ баҕарбыттарын тугу оҥороллоро атын» диэн бигэ саналаахтар. 1960 сылтан саҕалаан XXIII президенни уонна конгресс чилиэннэрин быыбардарыгар кыттыбыт быыбардааччылар ахсааннара 10-ча бырыһыанынан аҕыйаата.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар—21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. № ЗАКАЗА 27. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ г. Чурапча, ул. К. Маркса 12. Тираж 3065.